

مشخصات لایحه

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۴۵

شماره چاپ:

۴۶

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۴/۱۲

نام دفتر:

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۹۲۵۸-۱-۲-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۸۸/۳/۲۴

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه پیشگیری از وقوع جرم» (اعاده شده از شورای نگهبان)

درآمد

پیرو ایراد دوباره شورای محترم نگهبان در مورد لایحه پیشگیری از وقوع جرم نکات زیر قابل توجه است:

ایرادهای شورای نگهبان

۱. ایرادات مندرج در بندهای «۱» تا «۴» شورای محترم نگهبان ناظر بر این مطلب است که وظایف رئیس قوه قضائیه و رئیس قوه مجریه را که در قانون اساسی جمهوری اسلامی مقرر شده است نمی‌توان با تصویب قانون عادی به مرجع دیگری واگذار نمود. برای رفع این ایراد پیشنهاد می‌گردد که مصوبات شورای پیشگیری از وقوع جرم در مواردی که مشمول اصل ۱۵۶ قانون اساسی و برعهده رئیس قوه قضائیه است به تأیید این مقام و در مواردی که به وظایف قوه مجریه مرتبط می‌شود به تأیید رئیس‌جمهور برسد.

پیشنهاد مرکز: اصلاح تبصره «۱» ماده (۳) به شرح زیر:

تبصره «۱» - مصوبات این شورا در حوزه وظایف قوه قضائیه توسط رئیس قوه قضائیه تأیید و در حوزه وظایف قوه مجریه توسط رئیس‌جمهور تأیید و ابلاغ می‌شود. این مصوبات پس از ابلاغ برای تمامی نهادها و سازمان‌ها در حدود وظایف قانونی آنها لازم‌الاجراست.

۲. به نظر می‌رسد ایراد مقرر در بند «۵» از این جهت است که برخی از وظایف سازمان پیشگیری از وقوع جرم به وظایف رئیس قوه و برخی دیگر به وظایف قوه مجریه ارتباط دارد و تعیین رئیس این سازمان از سوی رئیس قوه قضائیه با اصل تفکیک قوا در تعارض باشد. برای رفع این ایراد نیز پیشنهاد می‌شود تبصره «۱» ماده (۴) به گونه‌ای اصلاح شود که در تعیین ریاست سازمان هم رئیس قوه قضائیه و هم رئیس‌جمهور مداخله داشته باشند. از این رو پیشنهاد می‌شود رئیس سازمان با پیشنهاد رئیس‌جمهور و تأیید رئیس قوه قضائیه منصوب گردد.

پیشنهاد مرکز: اصلاح تبصره ماده (۴) به شرح زیر:

تبصره «۱» - رئیس سازمان با پیشنهاد رئیس‌جمهور و حکم رئیس قوه قضائیه منصوب می‌شود.

۳. مطابق مصوبه مجلس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ستاد مبارزه با مواد مخدر و با استفاده از امکانات فعلی آنها و قوه قضائیه سازمان پیشگیری از وقوع جرم تشکیل می‌شود. از آنجا که ستاد مبارزه با مواد مخدر به موجب ماده (۳۳) قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن مصوب ۱۳۷۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام تأسیس شده است ادغام این ستاد در سازمان مذکور موجب نسخ این قانون و با توجه به نظریه شورای نگهبان مستلزم ان‌رهبری است. از آنجا که معظم له در موارد مختلف اصلاح این قانون را صراحتاً برعهده مجمع تشخیص مصلحت نظام دانسته‌اند ادغام این ستاد در سازمان پیشگیری خلاف قانون

اساسی است. افزون بر این، نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام بر آن است که چنین اقدامی علاوه بر ایراد مذکور مخالف سیاست‌های کلی مواد مخدر است که از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ گردیده است. همچنین ادغام ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در سازمان پیشگیری از وقوع جرم نیز که به موجب فرمان مقام معظم رهبری به رئیس‌جمهور وقت تشکیل شده است برخلاف این فرمان و مخالف با اصل استقلال قواست که در اصل ۵۷ قانون اساسی ذکر شده است. این ایرادات به ترتیب در بندهای «۶» و «۷» نامه شورای محترم نگهبان مشاهده می‌شود. لذا پیشنهاد می‌شود پس از حذف عبارت «با ادغام ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ستاد مبارزه با مواد مخدر و با استفاده از امکانات فعلی آنها و قوه قضائیه» و همچنین حذف تبصره «۲» این ماده مصوبه کمیسیون قضایی به تصویب برسد.

پیشنهاد مرکز: بازگشت متن ماده (۴) به مصوبه کمیسیون و حذف تبصره «۲».

۴. ایراد مندرج در بند «۸» نیز به ایرادات قبلی باز می‌گردد و برای رفع آن پیشنهاد می‌شود که مصوبات شورای استانی در مواردی که به وظایف دستگاه قضایی باز می‌گردد به تأیید رئیس کل دادگستری استان و در مواردی که جنبه اجرایی دارد به تأیید استاندار برسد.

پیشنهاد مرکز: الحاق یک تبصره به ماده (۶) به شرح زیر:

تبصره - مصوبات این شورا در حوزه وظایف قضایی به تأیید رئیس دادگستری استان و در حوزه وظایف اجرایی به تأیید استاندار می‌رسد.

۵. از آنجا که مطابق اصل ۱۰۰ قانون اساسی وظایف شوراها مشخص شده است ایراد شورای نگهبان ظاهراً متوجه این مطلب است که نمی‌توان وظیفه دیگری برعهده رئیس شورای اسلامی استان قرار داد. برای برطرف شدن این ایراد می‌توان رئیس شورای اسلامی را به عنوان عضو ناظر یا مدعو تعیین کرد.

پیشنهاد مرکز: الحاق عبارت «به عنوان عضو ناظر» در انتهای بند «۴» ماده (۵).

۶. ایراد مذکور در بند «۱۰» نیز همان ایراد وارد به اصل تشکیل شورای عالی و سازمان برمی‌گردد. با پیشنهاد مندرج در بند قبلی ایراد مواد (۶) و (۷) قابل رفع به نظر می‌رسد، اما برای رفع این ایراد در مورد مواد (۸) و (۹) یا باید مصوبات این شورا را مانند مصوبات شورای عالی و شورای استانی حسب مورد به تأیید رئیس دادگستری و فرماندار رساند یا اینکه این مواد باید حذف گردد.

پیشنهاد مرکز: حذف مواد (۸) و (۹).